

Almannamálaráðið

Lögtingið

Dagfesting: 29. apríl 2019

Mál nr.: 19/00398

Málsviðgjört:

Eftirkannað: 12. apríl 2019

Lögtingsmál nr. 177 /2018: Uppskot til lögtingslóg um royndarverkætlan fyrir kommunala samstarvsøkið í Suðuroynni

Uppskot til

Lögtingslóg

um

royndarverkætlan fyrir kommunala samstarvsøkið í Suðuroynni

§ 1. Sett verður á stovn ein royndarverkætlan í sambandi við veitan av tænastrum sambært §§ 2 og 3, til persónar frá 18 árum til fólkapensjónsaldur, ið búgva í kommunala samstarvsøkinum í Suðuroynni, sbr. § 4, stk. 2, nr. 5 í lögtingslóg um kommunalt samstarv um heimatænastu, eldrarøkt v.m.

Stk. 2. Kommunala samstarvsøkið í Suðuroynni tekur avgerð sambært §§ 2 og 3 í samráði við Almannaverkið. Avgerðin um at veita tænastr sambært §§ 2 og 3 er grundað á eina fakliga tørvsmeting.

Stk. 3. Kommunala samstarvsøkið sambært stk. 2 og landsstýrismaðurin kunnu siga upp royndarverkætlanina við tríggjar mánaða freist til upphald tann fyrsta í mánaðinum. Játtanin sambært § 6 verður tillagað samsvarandi.

Stk. 4. Heldur royndarverkætlanin uppat, heldur stovnað fyriskipan sambært hesi lögtingslóg áfram í kommunala

samstarvsøkinum móti at landið rindar fyri tænastruna.

§ 2. Kommunala samstarvsøkið kann veita dagtilhald, dagtilboð, ergoterapi, fysioterapi, fyribyrkjandi venjing, mattænastu, umlætting, koyritænastu og vegleiðing til persónar frá 18 árum til fólkapensjónsaldur, ið hevur varandi sjúku, ið er í menning og gongur afturá og til persónar frá 18 árum til fólkapensjónsaldur, ið hevur seinheilaskaða ella alkoholdemens.

§ 3. Kommunala samstarvsøkið sambært § 1 kann veita búpláss til persónar frá 18 árum til fólkapensjónsaldur, ið hevur varandi sjúku, ið er í menning og gongur afturá og til persónar frá 18 árum til fólkapensjónsaldur, ið hevur seinheilaskaða ella alkoholdemens, og ið hevur tørv á hjálp og røkt alt samdgrið.

§ 4. Kommunala samstarvsókið sambært § 1, stk. 2 hefur ábyrgd av og skipar til fulnar tænastrnar sambært §§ 2 og 3.

§ 5. Avgerðir um tænastr sambært hesi lóg kunnu kærast til kærunevndina í almanna-, familju- og heilsumálum.
Stk. 2. Kærast skal innan 4 vikur eftir, at kærarin hevur fingið skrivliga fráboðan um avgerðina.

§ 6. Royndarverkætlanini verður játtað 3,5 mió. kr. í 2019 og 4,5 mió. kr. í 2020.
Stk. 2. Landsstýrismaðurin hevur eftirlit við royndarverkætlanini, undir hesum §§ 2-5.

§ 7. Henda lögtingslóg kemur í gildi dagin eftir at hon er kunngjørd og fer úr gildi 31. desember 2020.

Kapittul 1. Almennar viðmerkingar

1.1. Orsakir til uppskotið

Talan er um eitt lógaruppskot, ið skipar eina royndarverkætlan fyri Bú- og heimatænastuna í Suðuroynni, sum er kommunala samstarvsøkið innan eldraøkið í Suðuroy. Uppskotið skal beina burtur dupultfunktiúnir og geva kommunala samstarvsøkinum heimild til at taka sær av uppgávum, ið frammanundan eru partur av kjarnuøkinum og førleikanum hjá samstarvsøkinum.

1.2. Galdandi lóggáva

Talan er um nýggja lóggávu, ið skipar eina royndarverkætlan. Eingin galdandi lóggáva er, ið gevur heimild til at stovnseta eina royndarverkætlan av slíkum slagi.

1.3. Endamálið við uppskotinum

Endamálið við lógaruppskotinum er at beina burtur dupultfunktiúnir á markamótinum millum Almannaverkið og kommunala samstarvsøkið. Talan er um, at kommunala samstarvsøkið eisini fer at taka sær av uppgávum, ið nú liggja hjá landinum, men sum liggja tættari kjarnuøkið og førleikan hjá kommunala samstarvsøkinum. Við hesum er ætlanin, at økið verður rikið á ein skynsamari fíggjarligan hátt.

1.4. Samandráttur av nýskipanini við uppskotinum

Lógaruppskotið skipar fyri einari royndarverkætlan, ið skal beina burtur dupultfunktiúnir, soleiðis at kommunala samstarvsøkið fer at taka sær av uppgávum, ið landið higartil hevur tikið sær av.

1.5. Ummæli og ummælis skjál

Lógaruppskotið hevur verið til ummælis hjá Kommunufelagnum, Almannaverkinum, Fíggjarmálaráðnum, Heilsu- og innlendismálaráðnum og Løgmannsskrivstovuni.

Fíggjarmálaráðið og Løgmannsskrivstovan hava ikki latið ummælis skriv til lógaruppskotið.

Heilsu- og innlendismálaráðið vísti á, at stundir ikki høvdu verið at viðgera lógaruppskotið, grundað á stuttu ummælisfreistina. Harafturat vísti ráðið á, at tørvur er á at fáa eftirmett eldraøkið.

Almannaverkið vísti á, at ein felags visitering eigur at verða í mun til teir persónar, ið skulu hava tænastr sambært hesum lógaruppskoti. Eisini vísti Almannaverkið á, at ein skiftisáseting eigur at verða gjørd, ið loftar persónum, ið eru fevndir av einari fyriskipan, um so er, at royndarverkætlanin endar, uttan at ein varandi skipan tekur yvir. Harafturat mælir Almannaverkið til, at §§ 2 og 3 hava sama málból. Almannamálaráðið hevur tikið hesar viðmerkingar til eftirtektar og broytt lógaruppskotið samsvarandi.

Kommunufelagið førir í sínum ummælisskjali fram, at við royndarverkætlanini verður latið upp fyri, at allir persónar millum 18 ár til fólkapensjónsaldur, ið hava varandi sjúku, ið er í menning og gongur afturá, og persónar við seinheilaskaða og alkoholdemens, kunnu fáa allar tænar sambært § 10 í lóg um heimatænastu og eldrarøkt umframt, at teir kunnu verða visiteraðir til búpláss á eldrabústovni, ið eru teir stovnar, kommunurnar ráða yvir.

Víðari verður sagt, at upplýst verður ikki, hvørt ætlanin er at steðga við at byggja møguligar stovnar til fólk við seinheilaskaða, ella um stovnar fyri heilaskadd, sum nú liggja undir Almannaverkinum, í framtíðini skulu latast aftur og um tað t.d. er ætlanin, at ung ella yngri persónar við seinheilaskaða skulu inn á eitt røktarheim at búgva saman við eldri borgarum, sum hava heilt annan tørv á hjálp og røkt, og har starvsfólkini eru heilsurøktarfólk og ikki fólk við námsfrøðiligari útbúgving.

Kommunufelagið vísir eisini á, at uppskotið flytur uppgávur, sum liggja undir landinum, til kommunalt samstarv uttan gjøgnumskygni at meta um, hvørja fíggjarliga ávirkan hetta hevur á samstarvið. Í hesum høpi metir Kommunufelagið, at hettar tykist sum ein roynd at leggja uppgávur á kommunala geiran, uttan at nøkur verulig greining er gjørd av fíggjarligu avleiðingunum.

Kommunufelagið mælir í ummælisskjalinum til, at land og kommunur saman fáa gjørt eina samanhangi eftirmeting á einum grundarlagi, har viðkomandi og fakligar metingar gera av, hvussu borgarar skulu fáa bestu tænar, hvar uppgávan verður loyst best fakliga, og ikki minst, at ein greining verður gjørd av teimum fíggjarligu avleiðingum, sum møguligar broytingar hava við sær.

Kommunufelagið leggur dent á, at ein royndarskipan eigur at verða væl fyrireið og hava eitt yvirskipað endamál. Kommunufelagið hevur ilt við at fáa eyga á yvirskipaða endamálið við uppskotinum.

Landsstýrismaðurin ásannar, at tíðin hevur verið knøpp í sambandi við fyriliggjandi lógaruppskotið. Harafturat verður tikið undir við, at farast eigur undir eina samanhangi eftirmeting av eldraøkinum. Sambært § 22 í lögtingslóg nr. 19 frá 7. apríl 2014 um heimatænastu, eldrarøkt v.m., skal lógin endurskoðast 5 ár eftir, at lógin er sett í gildi. Lógin varð sett í gildi 1. januar 2015.

Landsstýrismaðurin hevur ikki ætlanir um at steðga við at byggja stovnar til fólk við seinheilaskaða, ella at stovnar av slíkum slagi lata aftur. Ætlanin við royndarverkætlanini er at fáa ein skynsaman rakstur fyri málbólkin, ið royndarverkætlanin fevnir um.

Lógaruppskotið er evnað til sambært semju millum landsstýrið og Bú- og heimatænar. Yvirskipaða endamálið sambært hesari semju er at beina burtur dupultfunktiónir og harvið slóða fyri einum meiri skynsomum rakstri av økinum. Talan er um eitt avmarkað øki, ið er Suðuroyggin, og ætlanin er ikki, at uppgávu- og ábyrgdarbýtið millum land og kommunur annars verður broytt.

Kapittul 2. Avleiðingarnar av uppskotinum

2.1. Fíggjarligar avleiðingar fyri land og kommunur

Fíggjarligu avleiðingarnar fyri land og kommunur eru tær, at Bú- og heimatænastan í Suðuroynni fær 3,5 mió. kr. í 2019 og 4,5 mió. kr. í 2020 í tíðarskeiðnum lógin er galdandi.

Í uppskoti til eykajáttan fyri apríl verða 3,5 mió. kr. tiknar við sum stuðulsjáttan undir § 12 Almannamál. Á komandi fíggjarlóg verða 4,5 mió. kr. settar av til endamálið.

2.2. Umsitingarligar avleiðingar fyri land og kommunur

Umsitingarligu avleiðingarnar fyri land og kommunur eru tær, at uppgávur sbrt. lógaruppskotinum í royndartíðarskeiðnum verða røktar av kommunala samstarvsøkinum. Tað merkir, at ávísar uppgávur frameftir verða røktar av Bú- og heimatænastuni í Suðuroy.

2.3. Avleiðingar fyri vinnuna

Uppskotið hevur ikki avleiðingar fyri vinnuna.

2.4. Avleiðingar fyri umhvørvið

Uppskotið hevur ikki avleiðingar fyri umhvørvið.

2.5. Avleiðingar fyri serstøk øki í landinum

Uppskotið hevur avleiðingar fyri kommunala samstarvsøkið, Bú- og heimatænastuna í Suðuroy, sum frameftir fer at røkja nýggjar uppgávur sambært hesi royndarverkætlan.

2.6. Avleiðingar fyri ávísar samfelagsbólkar ella felagsskapir

Uppskotið hevur ikki avleiðingar fyri ávísar samfelagsbólkar og felagsskapir.

2.7. Millumtjóðasáttmálar á økinum

Uppskotið viðvíkur ikki millumtjóðasáttmálum.

2.8. Tvørgangandi millumtjóðasáttmálar

Uppskotið viðvíkur ikki tvørgangandi millumtjóðasáttmálum.

2.9. Markaforðingar

Uppskotið hevur ikki við sær markaforðingar.

2.10. Revsing, fyrisitingarligar sektir, pantheimildir ella onnur størri inntriv

Uppskotið hevur ikki ásetingar um revsing, fyrisitingarligar sektir ella pantheimildir, ella ger onnur størri inntriv í rættindi hjá fólki.

2.11. Skattir og avgjöld

Uppskotið hefur ekki ásetingar um skatt ella avgjöld.

2.12. Gjöld

Uppskotið hefur ekki ásetingar um gjöld.

2.13. Áleggur lógaruppskotið líkamligum ella lögfrøðiligum persónum skyldur?

Uppskotið leggur ekki skyldur á líkamligar ella lögfrøðiligar persónar.

2.14. Leggur lógaruppskotið heimildir til landsstýrismannin, ein stovn undir landsstýrinum ella til kommunur?

Uppskotið leggur heimild til kommunalt samstarvsøki, soleiðis sum fyrissett í hesum lógaruppskoti.

2.15. Gevur lógaruppskotið almennum myndugleikum atgongd til privata ogn?

Uppskotið gevur ekki almennum myndugleikum atgongd til privata ogn.

2.16. Hevur lógaruppskotið aðrar avleiðingar?

Uppskotið hefur ekki aðrar avleiðingar.

2.17. Talvan: Yvirlit yvir avleiðingarnar av lógaruppskotinum

	Fyri landið ella landsmyndugleikar	Fyri kommunalar myndugleikar	Fyri pláss ella øki í landinum	Fyri ávísar samfelagsbólkar ella felagsskapir	Fyri vinnuna
Fíggarligar ella búskaparligar avleiðingar	Ja	Ja	Ja	Nei	Nei
Umsitingarligar avleiðingar	Ja	Ja	Ja	Nei	Nei
Umhvørvisligar avleiðingar	Nei	Nei	Nei	Nei	Nei
Avleiðingar í mun til altjóða avtalur og reglur	Nei	Nei	Nei	Nei	Nei
Sosialar avleiðingar			Nei	Nei	

Kapittul 3. Serligar viðmerkingar

3.1. Viðmerkingar til ta einstøku greinina

Til § 1

Royndarverkætlanin er galdandi til í seinasta lagi tann 31. desember 2020.

Málbólkurin er persónur, ið er 18 ár og til fólkapensjónsaldur.

Kommunala samstarvsøkið í Suðuroynni er Bú- og heimatænastan, ið er skipað sambært løgtingslóg nr. 20 frá 7. apríl 2014 um kommunalt samstarv um heimatænastu, eldrarøkt v.m.

Bú- og heimatænastan og landsstýrismaðurin kunnu siga upp royndarverkætlanina. Stuðulin sambært § 6 verður tá gjørdur upp.

Dømi: Verður royndarverkætlanin søgd upp 1. februar 2020, so verður stuðul goldin til og við 1. mai, um vit rokna mánaðirnar við 30 døgum. Stuðul verður í hesum føri latin fyri 90 dagar av 365 døgum: $(4,5 \text{ mió. kr.} / 365 \text{ dagar}) \times 90 \text{ dagar} = 1.109.589 \text{ kr.}$

Kommunala samstarvsøkið tekur avgerð um at veita tænar í samráði við Almannaverkið, soleiðis at persónur altíð fær røttu tænar og ikki endar millum tveir gearar.

Avgerð um at veita tænar skal vera grundað á eina fakliga tørvmeting og tilboð, ið persónurin fær í boði, vigar upp ímóti tørvinum, hvørki meiri ella minni. Tá tað er ásett, at tørvmetingin skal vera fakliga grundað, so merkir tað, at tað eru fakfólk (ein visitor), sum meta um ítøkiligá tørvin hjá teimum persónum, sum venda sær til myndugleikan. Tá avgerðin um tænaveiting til persónin verður tikin, verður í fyrstu syftu atlit tikið til fakligu tørvmetingina.

Út frá tørvmetingini skal myndugleikin avgera, hvat tilboð persónurin eigur at fáa í boði, soleiðis at veitingin ella tænaveitingin í størst møguligan mun svarar til tørvin hjá borgaranum.

Stovnaðar fyriskipanir halda áfram í kommunala samstarvsøkinum móti gjaldi frá landinum, soleiðis at persónar, ið eru fevndir av einari fyriskipan ikki verða nervaðir av, at royndarverkætlanin heldur uppat.

Til § 2

Bú- og heimatænastan skipar fyri, á hvønn hátt tænaveitingin verður veitt. Tænaveitingin, ið eru lýstar í ásetingini, eru lýstar í serligu viðmerkingunum til løgtingslóg um heimatænastu, eldrarøkt v.m. Víst verður til hesar.

Málbólkurin fyri ásetingina er persónur, ið er 18 ár til fólkapensjónsaldur, ið hevur eina sjúku, ið er í menning og gongur afturá (dk: degenerativ og progressiv), t.d. Alzheimerssjúka, Parkinsonssjúka v.m. Harafturat er ásetingin galdandi fyri persón, ið hevur seinheilaskaða og sokallaðan alkoholdemens, eisini nevnt Wernicke Korsakoff syndrom.

Til § 3

Bú- og heimatænastan skipar fyri, á hvønn hátt búpláss verður veitt. Tænaveitingin, ið lýst er í ásetingini, er lýst í serligu viðmerkingunum til løgtingslóg um heimatænastu, eldrarøkt v.m. Víst verður til hesar.

Málbólkurinn fyrir ásetinguna er persónur, ið er 18 ár til fólkapensjónsaldur, ið hefur eina sjúku, ið er í menning og gongur afturá (dk: degenerativ og progressiv), t.d. Alzheimerssjúka, Parkinsonssjúka v.m. Harafturat er ásetingin galdandi fyrir persón, ið hefur seinheilaskaða og sokallaðan alkoholdemens, eisini nevnt Wernicke Korsakoff syndrom.

1. januar 2020 kemur eftir ætlan í gildi uppskot til lögtingslóg um broyting í lögtingslóg um heimatænastu, eldrarøkt v.m., lögtingsmál. nr. 135/2018, ið skipar fyrir, at persónar við varandi sjúku, ið er í menning og gongur afturá, hava rætt til búpláss. Ásett er eisini um somu viðurskifti í Vælfærdarlógini, lögtingsmál nr. 127/2018: Uppskot til lögtingslóg um almannatrygd og vælfærd, ið somuleiðis eftir ætlan fær gildi 1. januar 2020. Tískil er ásetingin í § 3 bara materielt galdandi á sjálvstøðugum grundarlagi fram til 1. januar 2020.

Til § 4

Bú- og heimatænastan hefur evstu ábyrgd av at veita og skipa fyrir teimum tænastrum, ið lógin fyriskipar, undir hesum fulla starvsfólkaábyrgd, ábyrgd av at fáa til vega neyðug og hóskandi høli og at fígga tænastrurnar á nøktandi hátt.

Til § 5

Greinin inniheldur vanligu kæruásetingina, sum er galdandi í allari lóggávu á almannaøkinum. Kæruheimildin fevnir um fyrisingarligar avgerðir um tænastr, sum verða veittar sambært hesi lóg.

Til § 6

Stuðul á 3,5 mió. kr. í 2019 og 4,5 mió. kr. í 2020 verður latin frá landinum til kommunur vegna Bú- og heimatænastruna í Suðuroynni.

Landsstýrismaðurin hefur vanligt geiraeftirlit við royndarverkætlanini. Eftirlitið fevnir eisini um námsfrøðiligt eftirlit o.a.

Til § 7

Gildiskoman er dagin eftir at lógin er kunngjørd, og fer úr gildi 31. desember 2020.

Almannamálaráðið, 29. apríl 2019

Eyðgunn Samuelsen
landsstýrismaður

/ Eyðun Mohr Hansen

Yvirlit yvir fylgiskjøl:

Fylgiskjal 1: Hoyringarsvar frá Heilsu- og innlendismálaráðnum

Fylgiskjal 2: Hoyringarsvar frá Almannaverkinum

Fylgiskjal 3: Hoyringarsvar frá Kommunufelagnum